

КАЗНЕНИ БОДОВИ КАО ПРЕКРШАЈНА САНКЦИЈА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

УДК: 343.241(497.6 RS)	DOI: 10.7251/BPGBL1215311R	Стручни рад
------------------------	----------------------------	-------------

Дејан Рикић*
Дајана Мандић**

Апстракт: Међународним стратешким документима о безбједности саобраћаја, прије свега Резолуцијом Генералне скупштине Уједињених нација број 64/255, од 10. маја 2010. године, проглашава се деценија акције за безбједност саобраћаја на путевима, са циљем да се стабилизује, а потом смањи предвиђени ниво броја погинулих у саобраћају на путевима широм свијета, путем повећања активности које ће се спроводити на националном, регионалном и глобалном нивоу. Глобалним планом деценије акције за безбједност саобраћаја (2011–2020) дефинишу се општи циљеви, те пет стубова (колона) у оквиру којих је потребно предузимати мјере с циљем унапређења безбједности саобраћаја. Међу тим колонама истиче се стуб број 4, који се односи на унапређење понашања учесника у саобраћају. Унапређење понашања учесника у саобраћају у нашим условима у највећој мјери се ослања на унапређење система санкција, те њихову досљедну примјену од стране саобраћајне полиције. У складу са тим, у овом раду ће бити дефинисани казнени бодови као једна од санкција која се изриче починиоцима прекршаја и којом се жели кориговати и унаприједити понашање учесника у саобраћају.

Кључне ријечи: безбједност саобраћаја, казнени бодови, санкције, прекршаји.

УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Једна од прекршајних санкција које се изричу починиоцу прекршаја у складу са Законом о прекршајима Републике Српске и Законом о основама безбједности саобраћаја на путевима Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ЗоОБС БиХ) јесу и казнени бодови. С обзиром на проблеме који се појављују приликом извршења прекршајних санкција починиоцима

* Јединица за основну обуку – Полицијска академија Бања Лука, email: dejanrikic@live.com

** Студент мастер студија на правном факултету Универзитета у Београду.

прекршаја, увођење казних бодова у систем прекршајних санкција представља значајан корак напријед. С обзиром на то да возачи у нашим условима не прихватају и занемарују ризик од саобраћајне незгоде услед непоштовања прописа, једини начин да коригујемо њихово понашање те да их, на неки начин, „приморамо“ на поштовање прописа јесте заштравање система санкција починиоцима прекршаја, те њихова досљедна примјена. Због тога је потребно повећати ризик кажњавања откривених прекршаја (Ркаж./откр.) који се добија као производ ризика заустављања, контроле, откривања и кажњавања :

Ркаж=Рзауст.*Рконт/зауст.*Роткр/зауст.*Ркаж/откр

<1>

(Липовац, 2008:140)

Како бисмо у потпуности задовољили наведени ризик кажњавања откривених прекршаја, потребно је да имамо ефикасан систем прекршајних санкција у складу са важећим законодавством. Прекршајне санкције које се према Закону о прекршајима Републике Српске (Закон о прекршајима-ЗОП, Службени гласник РС, бр. 63/14, чл. 36, ст. 1) могу изрећи починиоцу прекршаја су :

1. казне,
2. казнене бодове,
3. мјере упозорења,
4. заштитне мјере и
5. васпитне мјере

С обзиром на то да се овај рад фокусира на рад полиције у вези са казним бодовима, треба истаћи да полицијски службеник, од горе наведених санкција, прекршајним налогом може изрећи само новчану казну, казнене бодове и заштитне мјере забрана управљања моторним возилом и одузимање предмета, док остале прекршајне санкције може изрећи суд у прекршајном поступку. Полицијски службеник приликом издавања прекршајног налога, увијек изриче најблажу санкцију уколико је за њу прописан распон (као нпр. новчана казна у износу од 50 до 250 КМ) или је постављена алтернативно (нпр. број казних бодова један или два). Уколико одлучи да изрекне санкцију тежу од минималне, дужан је да сачини извјештај о прекршају и да у њему наведе разлоге и чињенице због којих се није одлучио на издавање прекршајног налога.

ЗАКОНСКО ОДРЕЂЕЊЕ КАЗНЕНИХ БОДОВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ И РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Казнени бодови дефинисани су прије свега Законом о прекршајима Републике српске, а затим и Законом о основама безбједности саобраћаја на путевима Босне и Херцеговине.

Закон о прекршајима Републике Српске одређује казнене бодове као једну од прекршајних санкција које се изричу починиоцу прекршаја против безбједности саобраћаја, али не улази дубље у анализу наведене санкције, остављајући то ЗоОБС-у, који је у овом случају *lex specialis*. Закон о прекршајима Републике Српске дефинише општи оквир примјене казних бодова, те у складу с тим наводи: да се казнени бодови изричу уз казну, условну осуду или укор под условима предвиђеним овим законом, (ЗОП РС, Службени гласник РС, бр. 63/14, чл. 51, ст. 2), да се казнени бодови могу изрећи само возачу који у вријеме почињења прекршаја посједује возачку дозволу издату у БиХ (ЗОП РС, Службени гласник РС, бр. 63/14, чл. 51, ст. 5) те да се у случају стицаја казних бодова изричу јединствени казнени бодови који одговарају збиру свих појединачно утврђених казних бодова (ЗОП РС, Службени гласник РС, бр. 63/14, чл. 51, ст. 6), што је на другачији начин регулисано ЗоОБС-ом БиХ, који је у овом случају *lex specialis* у односу на Закон о прекршајима.

ЗоОБС БиХу члану 225. и 226. садржи одредбе којима се на подробнији начин дефинишу казнени бодови. У казним одредбама од члана 234а. па до члана 239. овог закона таксативно су набројани прекршаји против безбједности саобраћаја, те је за сваки прекршај прописано да ли се, под којим условима и колико казних бодова може изрећи починиоцу прекршаја.

Казнени бодови одређују се возачу моторног возила који је прекршајним налогом, односно судским рјешењем кажњен за прекршаје кажњиве према одредбама члана 234а, члана 235. ст. 1 и 2, члана 236, члана 237. ст. 2, члана 238. ст. 2 или члана 239. ст. 2.

Број казних бодова је један или два, зависно од тежине учињеног прекршаја. За прекршаје из члана 234а. који су уједно и најтежи прекршаји које може починити возач моторног возила, предвиђена су два казнена бода за сваки од наведених прекршаја.

Чланом 235. ЗоОБС-а БиХ предвиђено је да се за прекршаје из ст. 2 овог члана изричу два казнена бода, док се за прекршаје из ст. 1 овог члана, а који се не наводе у ст. 2, изриче један казнен бод. Ова дистинкција је разумљива уколико се узме у обзир разлика у тежини прекршаја.

Чланом 236. ЗоОБС-а БиХ предвиђено је да се за прекршаје из ст. 1 овог члана, уз казну, возачу одређују и један или два казнена бода.

Члановима 237, 238. и 239. овог закона не предвиђа се изрицање

казнених бодова уколико су прекршаји из ових чланова учињени у основном облику. Тек уколико је прекршајем проузрокована саобраћајна незгода, почиоцу се изричу казнени бодови, и то: за прекршаје из члана 237. овог закона један или два казнена бода, док се за прекршаје из члана 238. и 239. овог закона изриче један казнени бод. Изостављање казнених бодова као санкције за наведене прекршаје у основном облику је донекле и разумљиво, с обзиром на тежину прекршаја. С друге стране поједини прекршаји, нарочито из члана 237. овог закона, могу имати велике посљедице, те је и за ове прекршаје у будућем периоду потребно предвидјети изрицање казнених бодова. (Нпр. један од прекршаја из овог члана је и прекршај који чини возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је за 20–30 км/х већа од дозвољене брзине, ст. 1, т. 3.)

Казнени бодови евидентирају се у евиденцију возача на основу коначног и извршног прекршајног налога, односно правоснажног судског рјешења. (Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима БиХ – ЗоОБС БиХ, Службени гласник БиХ, бр. 6/06, 84/09, 48/10, члан. 225, став. 3)

У случају стицаја казнених бодова, казна се, у складу са овим законом, изриче за прекршај који носи већи број казнених бодова.

Овакво одређивање броја казнених бодова у случају стицаја је у супротности са одређивањем броја казнених бодова у случају стицаја, које предвиђа Закон о прекршајима Републике Српске. У оваквим ситуацијама примјењује се правна доктрина *lex specialis derogat legi generali*. Према овој доктрини, закон којим се одређује одређена тема је јачи од закона којим се уређују само општа питања. Ако ову доктрину применимо на конкретан случај, закључићемо да је ЗоОБС БиХ *lex specialis* у односу на Закон о прекршајима.

Примјер: Уколико возач приликом управљања моторним возилом почини прекршај из ЗоОБС-а БиХ, члана 234а., став 1, тачка 4 (код којег се утврди количина алкохола у крви преко 2 г/кг, а за који су предвиђена 2 казнена бода) у стицају са прекршајем из члана 235. став 1, тачка 9 истог закона (повећава брзину кретања возила док га друго возило претиче, за који је предвиђен 1 казнени бод), возачу ће се изрећи јединствен број од 2 казнена бода у складу са горе наведеним одредбама ЗоОБС-а БиХ.

Предавања о посљедицама које произилазе из непоштовања или непознавања саобраћајних прописа

Возача којем је у року од годину дана због почињених прекршаја из ЗоОБС-а БиХ одређено најмање седам казнених бодова, надлежни орган код којег се возач води у евиденцији позваће га на предавања о посљедицама које произилазе из непоштовања или непознавања саобраћајних прописа. Ако се возач не одазове на предавања, рјешењем

ће му се привремено одузети возачка дозвола, док се не одазове на предавања. Жалба на рјешење о привременом одузимању возачке дозволе не одгађа извршење рјешења.

Стручни сарадник на пословима обраде прекршаја у организационој јединици код кога се возач води, дужан је да свакодневно врши увид у базу с циљем контроле да ли је неком од возача из евиденције оређен довољан број казних бодова како би се упутио на предавања. Возач који је позван на предавања, дужан је да у року од 30 дана од уручења позива поднесе пријаву за пруступ предавању надлежној организационој јединици Министарства унутрашњих послова. Возач уз наведену пријаву прилаже и доказ о уплати трошкова предавања у износу од 600 КМ, у складу са Одлуком о допуни одлуке о висини и начину наплате образаца и услуга у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, број 04/1-403-211/14, од 5. 3. 2014. године.

У складу са Упутством о начину организовања предавања, вођења евиденција, издавања потврда о одслушаном предавању и ангажовању предавача, број С/М-020-29, од 13. 2. 2014. године, предавања организује Министарство унутрашњих послова Републике Српске, односно стручни тим који именује министар унутрашњих послова Републике Српске, а који се састоји од секретара и предавача. Предавање се организује када се формира група која не може имати мање од 5 чланова нити више од 10 чланова.

Према одредбама Правилника о начину организовања предавања о посљедицама које произилазе из непоштовања или непознавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима и начину провјере познавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима, број 01-02-2-1765/13, од 25. 4. 2013. године, трајање предавања утврђује се како слиједи:

а) познавање прописа о безбједности саобраћаја на путевима, у трајању од осам наставних сати,

б) групни разговор о условима, разлозима и посљедицама због којих је дошло до одузимања возачке дозволе, у трајању од осам наставних сати,

ц) познавање значаја и начина безбједног понашања возача у саобраћају на путевима, ради избјегавања ситуација које доводе до саобраћајних незгода или кршења саобраћајних прописа, у трајању од четири наставна сата,

д) посљедице саобраћајних незгода, у трајању од четири наставна сата.

Након завршених предавања возачу се издаје потврда о одслушаном предавању. Потврда се издаје само под условом да је возач одслушао 90% предавања.

Возачу који се упућује на горе наведена предавања не одузима се возачка дозвола за вријеме предавања, осим уколико није раније одузета као посљедица изрицања заштитне мјере забране управљања моторним возилом. Циљ ове мјере, дакле, није привремено забранити возачу да управља моторним возилом, него га приморати да уплати трошкове предавања у износу од 600 КМ и да стекне и обнови већ стечена знања.

Провјера познавања прописа о безбједности саобраћаја

Провјери познавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: провјера познавања прописа) приступа возач возила којем је у року од једне године због учињених прекршаја одређено најмање **десет** казних бодова на основу правоснажних коначних и извршних прекршајних налога, односно правоснажних судских рјешења. У овом случају се возачу одузима возачка дозвола на период од 30 дана. Возачка дозвола се враћа возачу након протекла 30 дана од одузимања, уколико исти поднесе доказ (увјерење) да је задовољио на провјери познавања прописа.

На примјер: Да би возачу у току године било одређено 10 казних бодова, потребно је да буде кажњен за прекршаје: 2 пута за вожњу са количином алкохола у крви преко 2 г/кг (ЗоОБС БиХ, Службени гласник БиХ, бр. 6/06, 84/09, 48/10, члан 234а, ст. 1, тачка 4), два пута у току године за прекорачење ограничења брзине кретања у насељу 50 км/х (ЗоОБС БиХ, Службени гласник БиХ, бр. 6/06, 84/09, 48/10, члан 234а, ст. 1, тачка 5) и два пута у току године прође на знак црвено свјетло (ЗоОБС БиХ, Службени гласник БиХ, бр. 6/06, 84/09, 48/10, члан 235, ст. 1, тачка 5).

Органи ентитета, кантона и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине надлежни за образовање, надлежни су за послове организовања провјере познавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима.

Орган надлежан за предавање упућује возача на провјеру познавања прописа о безбједности саобраћаја органу надлежном за провјеру и истом доставља листу возача који су упућени на провјеру познавања прописа.

Возач уз пријаву доставља и доказ о уплати трошкова провјере познавања прописа.

У року од 60 дана од дана подношења пријаве, орган надлежан за провјеру писмено обавјештава возача подносиоца пријаве о стеченим условима за провјеру, те одређује мјесто и вријеме провјере.

Возач који на провјери не покаже потребно знање, може се, на свој захтјев, подврћи поново провјери послвије истека 15 дана од дана претходне провјере.

Ако возач и послвије двије провјере не покаже довољно знања, он

не може да приступи поновној провјери док не истекне период од два мјесеца од дана посљедње провјере.

Након успешно извршене провјере, орган надлежан за провјере издаје возачу увјерење, и о томе, службеним путем, упознаје надлежни орган код којег се возач води у евиденцији.

Возачу којем у року од двије године због учињених прекршаја поново буде оређено најмање десет казних бодова, биће одузета возачка дозвола у трајању од 60 дана. (ЗоОБС БиХ, Службени гласник БиХ, бр. 6/06, 84/09, 48/10, члан 225, ст. 10). Казнени бодови бришу се из евиденције након протекла 12 мјесеци од дана када су одређени, а возачима који су упућени на провјеру познавања прописа уз предочавање доказа да су задовољили на провјери.

На основу горе наведеног примјера, видљиво је да се на провјеру познавања прописа из области безбједности саобраћаја упућују возачи који у континуитету чине најтеже прекршаје против безбједности саобраћаја који доводе у опасност живот других учесника у саобраћају. Ове прекршаје (поготово пролазак на црвено свјетло при прекорачењу брзине преко 50 км/х од ограничења) требало би третирати као покушај убиства, јер у оваквим случајевима само срећне околности не доводе до смртног страдања недужних учесника у саобраћају. Због тога је потребно заштити санкције према починиоцима прекршаја, како би се најгоре посљедице оваквих понашања у саобраћају избјегле.

ПРИМЈЕНА КАЗНИХ БОДОВА ЗА ПРЕКРШАЈЕ ПРОТИВ БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ПОЈЕДИНИМ ЗЕМЉАМА РЕГИОНА И ЕУ

Србија

Основу за систем казних поена у Србији представља доношење Закона о безбедности саобраћаја на путевима (ЗБС), који је у примјени од децембра 2009. године. На основу ЗБС-а и Закона о прекршајима, изрицање казних поена је почело јануара 2010. године. Усаглашена евиденција казних поена је почела са примјеном од новембра 2010. године. Систем се заснива на додавању казних поена до одређене границе и предвиђен је за све возаче који посједују возачку дозволу, док се за возаче почетнике с пробном возачком дозволом примјењују посебна правила. Према ЗБС-у дефинисана је листа прекршаја, тако да је број поена за прекршаје у зависности од тежине самог прекршаја. Уколико возач сакупи 18 или више казних поена, сматраће се да не управља возилом савјесно и на прописан начин (члан 197. ЗБС-а). У случају да возач

има пробну возачку дозволу, подразумијеваће се да не управља возилом савјесно и на прописан начин, уколико сакупи 9 или више казних поена. Казнени поени које возач добије за вријеме посједовања пробне возачке дозволе ће важити и након стицања возачке дозволе и трајаће до истека рока важности, у складу са ЗБС-ом. Нови Закон о прекршајима ("Сл. гласник РС", 65/13) је у Републици Србији почео са примјеном од 1. марта 2014. године. Како највише предмета прекршајних судова чине предмети из области безбедности саобраћаја на путевима, Законом о прекршајима је посебно третирана ова област. Предвиђено је да се за прекршаје у саобраћају на путевима законом могу прописати казни поени у распону од 1 до 25. (<http://absrs.org/sajt/doc/File/B-04.pdf>).

Казнени поени, као једна од највећих новина које предвиђа Закон о безбедности саобраћаја, примјењују се од 1. јануара 2010. године. Казнени бодови водиће се у бази података у мјесту у коме је издата возачка дозвола, а максималан број негативних поена које возач може да сакупи јесте 18. У том случају се против возача покреће управни поступак и он привремено остаје без возачке дозволе. Када возач сакупи 18 казних поена и добије пресуду о забрани управљања, мораће прво да плати новчане казне за све прекршаје које је починио, а затим да издржи и заштитну мјеру, коју одређује суд. Након тога, по новом Закону, неће бити дозвољено управљање возилом још 90 дана, да би потом услиједио љекарски преглед, затим предавања у Агенцији за безбједност саобраћаја и на крају полагање стручног испита из унапређења знања из безбједности саобраћаја. Тек након тога, моћи ће да му се врати возачка дозвола. Негативни поени за саобраћајне прекршаје поништавају се после двије године, уколико се у том року не направи исти прекршај, али у евиденцији остају сви казни поени који се, евентуално, добију у међувремену. Возачима који су привремено остали без дозволе због сакупљених 18 негативних бодова, праг до новог губитка дозволе смањује се за три поена, па ће се тако дозвола губити са 15 негативних поена, слиједећи пут са 12 итд. http://www.amss.org.rs/index.php?option=com_content&view=article&id=193%3Akazneni-poeni-prekraj-i-kazne-po-novom-zobs&Itemid=91)

Аустрија

У Аустрији је систем казних бодова уведен у јулу 2005. године, са циљем увођења јединственог и транспарентног система који би санкционисао и утицао на непоправљиве прекршиоце и ризичне возаче. Додатни циљ аустријског система казних бодова је био и подизање свијести јавности, али и знања учесника у саобраћају. Системом је дефинисано 13 врста прекршаја за које се додјељује по један казни поен, а одузимање дозволе је прописано код трећег прекршаја. Иако се

Казнени бодови као прекршајна санкција у Босни и Херцеговини и РС

дозвола одузима на период дужи од 3 мјесеца, овај период може бити и флексибилан, у зависности од индивидуалног случаја. Прекршај важи 2 године након дана евидентирања, а у случају 2 прекршаја у току ове 2 године, прекршај ће важити 3 године. Након навршетка овог периода без прекршаја поени се бришу. Након прекршаја возачу се у Аустрији додјељује један казнени поен, а уколико возач "сакупи" три казнена бода, слиједи суспензија возачке дозволе прекршиоца. Послије другог прекршаја возач мора успјешно да положи један од курсева. Систем предвиђа курсеве унапређења возача, тренинг безбједне вожње, обезбјеђивања терета, безбједан превоз дјеце, курсеве из прве помоћи и курс оцјене вожње. (<http://absrs.org/sajt/doc/File/B-04.pdf>)

Грчка

У Грчкој је систем казних бодова уведен 2000. године, а број поена је тачно одређен и зависи од тежине прекршаја. Дозвола се одузима након накупљених 25 поена и након тога се поени бришу, при чему поени важе двије – за "обичне" возаче – или три године за професионалне возаче, и то само у случају да праг од 25 поена није достигнут. За почетнике постоји другачији третман и то тако да им се за сваки прекршај додају 3 додатна поена у периоду до три године након полагања. За професионалне возаче казнени поени се бришу двије године након прекршаја, за разлику од осталих возача, за које овај период износи три године. Након накупљених 15 поена, прекршиоцима се шаље писмо упозорења, а након накупљених 25 поена долази до одузимања дозволе. Не постоји ниједан курс којим би се смањило број поена прекршиоца, већ курс постоји само за прекршиоце којима је дозвола већ одузета. Право да се опет полаже испит тј. похађа курс у циљу поновног добијања дозволе стиче се тек након шест мјесеци од датума када је дозвола одузета. Уколико учесник не задовољи минималне критеријуме курса, обавезан је на поновно похађање, све до успјешног полагања свих испита. Уколико је дозвола одузета по други пут, возачки испит се поново може полагати након годину дана, а у случају одузимања дозволе по трећи пут, полагање возачког испита је могуће тек након 2 године. (<http://absrs.org/sajt/doc/File/B-04.pdf>)

Италија

Систем казних поена је у Италији уведен у јулу 2003, са циљем ефикасног утицаја на безбједност саобраћаја и спречавања неодговорног понашања учесника у саобраћају. Циљ није једноставно санкционисање возача, већ мијењање понашања учесника у саобраћају. У Италији се поени одузимају од одређеног почетног броја поена, а број одузетих поена је фиксан и зависи од тежине самог прекршаја, а предвиђен је од стране

суда. Систем подразумијева да сви возачи који посједују дозволу добију 20 поена, од којих се одузимају поени након прекршаја, па уколико возач изгуби све поене, долази до одузимања возачке дозволе. Дефинисано је 67 прекршаја који доводе до одузимања поена. Тежи прекршаји, као што су прекорачење брзине за више од 40 km/h изнад ограничења, вожња под дејством алкохола и недозвољених супстанци, као и вожња у траци намијењеној за хитне интервенције, доводе до аутоматске суспензије возачке дозволе. На сваке двије године без прекршаја, возачу се додају 2 поена. На тај начин, возачи након губитка поена усљед прекршаја, при протеку дефинисаног периода без прекршаја могу опет повратити максималан број поена (20). (<http://absrs.org/sajt/doc/File/B-04.pdf>)

ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Један од начина да унаприједимо безбједност саобраћаја јесте и унапређење и заштита прекршајних санкција као и њихова досљедна примјена од стране саобраћајне полиције. У нашим условима, возачи најчешће не прихватају ризик од саобраћајне незгоде усљед непоштовања прописа, те ће једино досљедно санкционисање прекршаја утицати на њихово понашање.

Казнени бодови као прекршајна санкција за починиоце прекршаја против безбједности саобраћаја представљају значајан корак напријед на унапређењу извршења прекршајних санкција. Наиме, свједоци смо проблема са извршењем прекршајних санкција усљед немогућности наплате новчане казне од починиоца прекршаја.

Казненим бодовима се желе „приморати“ возачи који чине најтеже прекршаје против безбједности саобраћаја у континуитету да уплате одређену новчану накнаду за предавања на која се, усљед одређивања законом одређеног броја казнених бодова, упућују, те да понове, односно стекну нова знања из области безбједности саобраћаја.

Као што смо рекли, број казнених бодова је један или два, а број бодова који је потребан да би се возач упутио на предавања, односно провјеру познавања прописа о безбједности саобраћаја је седам, односно десет. Раније је тај број износио десет односно петнаест казнених бодова, а што је измијењено измјенама и допунама ЗоОБС-а БиХ из 2010. године. Мишљења смо да би наведени број казнених бодова требало и даље смањивати како би се у потпуности постигла превенција примјеном казнених бодова, јер је, како је и у раду наведено, потребно да возач у току године чини најтеже прекршаје против безбједности саобраћаја, којима се доводи у опасност живот других учесника у саобраћају, како би био у упућен на предавања односно провјеру познавања прописа.

Смањивањем броја казних бодова у закону повећаћемо и свијест прекршилаца прописа да ће у случају поновног чињења прекршаја бити послати на предавања односно провјеру познавања прописа (субјективни ризик кажњавања). На тај начин ћемо смањити могућност да прекршилац понављањем прекршаја доведе у опасност живот других учесника у саобраћају.

Због горе наведеног, законом би требало смањити број казних бодова који је потребан за упућивање возача на предавања односно провјеру и тај број свести на пет, односно седам казних бодова за одузимање возачке дозволе и упућивање на провјеру познавања прописа о безбједности саобраћаја. Други начин којим би се унаприједило понашање учесника у саобраћају „заstraшивањем“ јесте да се за најтеже прекршаје против безбједности предвиди могућност изрицања већег броја казних бодова (нпр. 3 или 4).

Као што је наведено, појединим прекршајима против безбједности саобраћаја се озбиљно доводи у опасност живот других учесника у саобраћају који поштују прописе, те је таква понашања потребно најстроже санкционисати, а што се опет не може постићи без ефикасног система санкција који је предвиђен законом.

У складу са тим је потребно заострити све врсте прекршајних санкција, а нарочито повећати новчане казне за најтеже прекршаје, као и повећати казнене бодове у складу са претходним излагањем.

ЛИТЕРАТУРА

Липовац, К. (2008). *Безбједност саобраћаја*. Београд: ЈП Службени лист СРЈ.

Закон о основама безбједности саобраћаја на путевима БиХ, *Службени гласник БиХ*, бр. 6/06, 84/09, 48/10.

Закон о прекршајима, *Службени гласник РС*, бр. 63/14.

Правилник о начину организовања предавања о посљедицама које произилазе из непоштовања или непознавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима и начину провјере познавања прописа о безбједности саобраћаја на путевима, број 01-02-2-1765/13 од дана 25.04.2013. године.

Упутство о начину организовања предавања, вођења евиденција, издавања потврда о одслушаном предавању и ангажовању предавача, број С/М-020-29 од дана 13.02.2014. године.

Одлука о допуни одлуке о висини и начину наплате образаца и услуга у Министарству унутрашњих послова Републике Српске, број 04/1-403-211/14 од дана 05.03. 2014. Године.

Казнени поени, прекршаји и казне по новом ЗОБС. Преузето 09.02.2015.

са сајта http://www.amss.org.rs/index.php?option=com_content&view=article&id=193%3Akazneni-poeni-prekraji-i-kazne-po-novom-zobs&Itemid=91.

Систем казних поена са освртом на упоредну анализу ставова и понашања возача на територији општине Пирот. Преузето 09.02.2015. са сајта <http://absrs.org/sajt/doc/File/B-04.pdf>).

PENALTIES AS A MISDEMEANOAR SANCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA AND THE REPUBLIC OF SERBIAN

Dejan Rikić*
Dajana Mandić**

Abstract: International strategic documents on traffic safety , primarily the UN General Assembly of the United Nations No. 64/255 , dated 10 May 2010, declares the decade of action for road traffic safety , in order to stabilize and then reduce the predicted level the number of people killed in road traffic worldwide , by increasing the activities that will be implemented at national, regional and global levels. Global Plan of Action for decades traffic safety (2011-2020.) Defines the general goals and five columns in which it is necessary to take measures aimed at improving traffic safety. Among these columns emphasizes the pillar number 4, which relates to the improvement of the behavior of road users . Improving the behavior of road users in our conditions largely relies on the improvement of the system of sanctions and consistent application of the same by the traffic police . Accordingly , this paper will define penalties as one of the sanctions to be imposed perpetrators of the offense and that seeks to correct and improve the behavior of road users .

Keywords: traffic safety , penalties , sanctions, misdemeanour,

* *Police academy in Banja Luka, email:dejanrikic@live.com.*

** *Master student at the Faculty of Law, University of Belgrade.*